

SZABÓ HIRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre 8 korona, félévre 4 korona.

Szerkesztő és laptulajdonos

ULLMANN JAKÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal

VII. ker., Csengery-utca 1. szám
Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

VIKÁR BÉLA **MANGOLD BÉLA KOLOS**
FŐMUNKATÁRSÁK

Az ifju munkás.

Erős, büszke, szép szavak ezek. Önkéntelen is a zsendítő tavaszra gondolunk, amely eleven, kemény szárba szökkenti az elvetett magot, hogy később, ha a nyár kalászba borítja, elbirhassa áldásos terhét. A legujabb szociális mozgalmak, — amelyek már szinte a bölcsőnél elkezdik az emberi jogoknak külső kidomborítását — hozták az egykori inas, a későbbi tanonc helyébe az ifju munkást. Sajnos azonban, a tanonckérdésnek százféle problémáját ez uj, önérzetes elnevezéssel nemcsak hogy nem oldották meg, de a megoldhatást még bonyolultabbá, nehezebbé tették.

Nem is olyan régen még a kisiparos házi tűzhelyéhez odatartozott az inas is. A mester vigyázott reá, gondoskodott róla, mint tulajdon gyerekéről. Az ipari kiképzés mellett gondos erkölcsi nevelésben is részesült. S mikor már maga is tanult, szorgalmas iparos lett, hálával gondolt vissza mindig tanítómesterére. Ma már ennek a szép, családias viszonynak ijesztő ellentétét látjuk. A jelen ifju munkása ellenségnek tekinti mesterét, aki silány éhbérért ifju erejét kiszipolyozza, aki ellen támadó és védekező hadállásokba szervezkedni kell. A szeretetnek egyetlen meleg szála sem fűzi hozzá. Sőt a köteles tiszteletet is csak ugy félvállról, foghegyről adja meg.

Erkölcseiben, külső viselkedésében is szomorú változáson ment át az ujjabb tanoncnemzedék. A régi inas kedves, vig gyerek volt, akinek örökös jókedvét a gazdai fegyelem sem vehette el. Rokonszenves volt az utcának ez a fütyörésző gaminja, minden ártatlan csínyre,

pajkos tréfára kapható, gondtalan nebulója. Az ifju munkás azonban modern, komoly fiu. Az esze már nem áll gyerekes hancurozásokon, neki szenvedélyei, passziói vannak, akárcsak a felnőtteknek. Ő már nem lakik a mesterével egy fedél alatt s nem tartozik elszámolni utjáról. Ezek az utak belevesznek a késő estébe, sőt az éjszakába is. Alkoholgőzös lebujszokban kedves törzsvendég az ifju munkás. Lökdösi a golyókat a szakadozott posztón, forgatja a piszkos kártyalapokat és ami a legmegdöbbenőbb: barátkozik az utca szerencsétlen pillangóival. Fiatalos mohóssággal issza magába az erkölcsi romlottság italát. Észrevétlenül szedi össze a züllesztés bacillusait. A tüt még nem tudja kellően fogni a kezébe, de az életet, a szennyest, romlott életet fenekestül ismeri. Nem csoda, ha másnap a műhelyben álmos, ingerült és sehogyse ízlik az egész erőt, kitartást igénylő munka.

A tanonckiskolákban is működő fővárosi tanítók tudnak igazi képet nyújtani az ifju munkásokról. Mint a pokol tornácába, ugy lépnek be az iskola kapuján, amelyen belül órákig kell birkózniok a vad fegyelmezetlenséggel, a hamis tanoktól megmérgezett, szilaj lelkekkel. Tanulásról, szellemi és lelki művelődésről szó sincs. Ha a tanító szigorubban lép fel, az engedelmességet egyszerűen megtagadják, gyilkos módon kicsufolják, amint a közelmúltban is többször megtörtént.

Hátra volna még a szülői fegyelem nevelő hatása, de erről igazán jobb nem beszélni. Amelyik szülő a gyermekét iparospályára adja, ugyanakkor, igen gyakori esetben, le is mond róla. Éppencsak hogy szállást és kosztot ad, erkölcsi nevelésével vagy gonosz kikapásaival

nem törődik. Félig-meddig már önállónak tekinti az ifju munkást. Különben is — ami hazánk gazdasági helyzetének legmaróbb rákfenéje — csak a legszegényebb néposztály gyerekei választják az iparos-pályát. Az apa, anya minden erejével az élet gondjai, csapásai ellen küzd, a gyerekneveléshez sem ideje, sem kedve, sőt — valljuk be — igen gyakran tehetsége sincs.

Az utolsó másfél évtized a magyar ipar renaissance-ja volt. Jelszavakat hallottunk, sőt — csodák csodája — tetteket is láttunk a hazai ipar fejlesztésére és pártolására. A szociális mozgalmak hullámai végigcsaptak az országon, átítatták a társadalom minden rétegét és, — divatosan szólva — egyszerre divatba jött a kisember. A képviselőház, a kormány, a társadalom mind akcióba lépett: kisembert menteni. És számottevő pozícióhoz jutott az iparososztály, amelyet minden oldalról majdnem agyondédelgettek.

Átlátta minden tényező, hogy addig nincs kultur-állam, míg nincs lüktető, eleven gazdasági élete. Tisztába jöttünk azzal, hogy minden nemzetnek olyan iparos-osztálya, ebből kifolyólag olyan ipara van, amelyet megérdemel. Így adódott ki a jelszó, hogy derék, gondolkodó iparos-osztály neveléséről kell gondolkodni. Így láttak hozzá a legkeményebb diónak, a tanoncnevelés kérdésének feltöréséhez, politikusok, tanférfiak, szociológusok, sőt a közigazgatásnak eddig oly közömbös szervei is.

Teljesen kialakult közvéleménynek tekinthető az a felfogás, hogy a tanoncnevelést nem lehet sem tudós-, sem szakiskolában kezdeni, hanem az otthonban. Igen ám, de hol van a tanonc mai otthona? A szülők túlzásúfolt lakásában, vagy a kibérelt hónapos ágyban? Ez minden, csak nem otthon. Itt csak piszok, nyomoruság veszi körül, itt csak a bűn csírái életképesek. Első feladat tehát a tanoncnak otthon teremtene, amely meleg, puha, igazi pihenést nyújtó legyen, amelyet szeretettel keressen fel s amelynek kebelén örömmel várja, fogadja a szellemi és erkölcsi oktatást.

Nem akarunk egy ilyen tanonc-otthon be rendezkedéséhez részletes tervezetet ez alkalommal nyújtani. Különben is a tervekészítés azokat illeti, akiknek a kivitel is módjában áll. Ugy halljuk, hogy egy széleskörű társadalmi moz-

galom indult meg a tanonc-otthonoknak ország- szerre való felállítására s e nemes mozgalom élén nem kisebb ur áll, mint Windischgrätz Lajos herceg.

Szinte hihetetlenül hangzik, szinte nem hiszünk a szemünknek, hogy egyik legmagasabb udvari név viselője szociális irányu mozgalom zászlóját lobogtatja kezében. De ha így van, örömmel üdvözöljük e tényben az új idők szebb jelét. És hisszük, hogy végre csakugyan eljutunk a tanonc-kérdés megoldásához, mert itt megvan a legelső feltétel: az anyagi erő.

A felállítandó tanonc-otthonokban pedig a mostani fegyelmezetlen, szilaj ifju munkások első sorban igyekvő, engedelmes tanítványok, tanoncok lesznek, hogy igazi, a szó legnemesebb értelmében vett munkások lehessenek, ha mozgalmuk jutalmául megnyilik előttük a megbecsült, a hálás, a szélesmezejü ipari pálya.

Kisiparosok biztosítása.

A kisiparosok betegség esetére való biztosítását a betegsegélyző-törvény 2-ik szakasza szabályozza. A munkaadók, valamint a kisiparosok egy része eleget tesz a törvény rendelkezésének, fizetik is a heti járulékot, a betegsegélyző pénztár a tagjárulékot elfogadja, amidőn azonban valamelyik tagnak táppénzre stb. szüksége van, a segélyezést megtagadja és a választott bíróság — hivatkozva a 8 koronán felüli keresetre — a kisiparost jogigényétől elutasítja. A Budapesti Férfiszabók Ipartestülete ez ügyben átiratot intézett az Ipartestületek Országos Szövetsége elnökségéhez, ki a sérelmes ügyet magáévá tette és az Állami Munkásbiztosító Hivatalhoz a következő felterjesztést intézte:

Szövetségünk f. hó 2-án tartott választmányi ülésében behatóan foglalkozott azokkal a sérelmekkel, amelyek az 1907. XIX. t.-c. 2. §-ából származnak s amelyek főleg az otthon dolgozó kézműiparosokat érik. Annak idején rendkívül sok visszásságra adott okot az a vita, hogy a lakásukon mások számlájára segédszemélyzet igénybevétele mellett dolgozó ruházati iparosoknak mi a jogállása a munkásaik bejelentését és járulékfizetését illető szavatossági kérdésben. Ezt a kérdést a nagytekintetü Hivatal annakidején egy elvi határozatában véglegesen elintézte. Utóbb azután ennek az iparcsoportnak körében egy másik vitás kérdés merült fel, amely következményeiben nem kevésbé súlyos, mint az előbb említett.

A helyzet t. i. a következő: Ezek az otthon dolgozó mesterek a törvény parancsából bizonyos feltételek mellett tagjai a pénztárnak. Akkor, amidőn szóba kerül ez a kérdés, t. i. vajjon a saját személyükre

nézve köteles tagjai-e a pénztáraknak, az illető szervek tisztán azt kutatják, vajjon fennforognak-e a törvény 2-ik §-ában felsorolt kritériumok. Ezeknek megállapítása tisztára külső körülményekhez fűződik és itt kivételek sohasem fordulnak elő. Mindenki, aki otthon mások számlájára segédszemélyzettel dolgozik, kötelezett tagja a pénztárnak és fizeti a tagsági járulékokat.

Másképp alakul a helyzet, ha arról van szó, hogy ez a biztosított tag az ő tagsági jogait érvényesítse. Az az állandó törekvés, hogy a pénztárak kiadása minél kisebb legyen, ezeknek a tagoknak megrövidítésére vezetett. Egynehány pénztár kutatni kezdte, hogy ezek az iparosok körülbelül mennyit keresnek egy nap. Mi sem volt könnyebb, mint kideríteni, hogy egy 5—10 munkással dolgozó családos ember 8 vagy 8-nál több koronát keres naponként s ekkor már nem veheti igénybe tagsági jogait, mert nem lett volna szabad őt önkéntes tagnak sem fölvenni, annál kevésbé kötelezettek.

Hogy ez milyen nagy igazságtalanság, azt felesleges bővebben kifejteni. A törvény nem lehet kétszínű és ravasz. Ha a 2. §. bekényszeríti ezeket az iparosokat a pénztárba és ha a pénztár elveszi tőlük a járulékokat, akkor meg kell nekik adni a járandóságukat, akár 8 korona a keresetük, akár több. A törvény bizonyára azért terjesztette ki ezekre is a munkásbiztosítást, mert helyzetük teljesen olyan silány, mint a munkásoké, akiktől csak az választja el őket, hogy — amennyiben van rá alkalom — kockázatos vállalkozásba mennek bele, amelynél a nyereséges eredmény kétséges és ha van is nyereség, annak nagyobb része munkabérükből áll. Ezt a munkabért csak ritkán emeli a normális munkabérek színvonala fölé a kalkulációnál (az anyag olcsó beszerzése, a munkabeosztás kihasználása stb.) elért vállalkozói haszon.

Azt hisszük, ezzel elég élesen világítottunk rá annak az okfejtésnek tarthatatlanságára, amelyet legutóbb a budapesti munkásbiztosítási választott bíróság tett maáévá egy ilyen vitás kérdésben, ahol a biztosított tagot jogaitól elütötték. Meggyőződésünk, hogy a nagytekintetű Hivatal ezt a mi tiszteletteljes előterjesztésünket magáévá teszi és módot talál arra, hogy ennek a mindenképen sérelmes joggyakorlatnak, amely Budapesten két legnépesebb ipartestületet, a férfiszabók és a női munkakészítők ipartestületét súlyosan érinti, utját vágja.

Erre irányuló tiszteletteljes kérésünket választmányunk határozatából van szerencsénk teljes bizalommal a nagytekintetű Hivatal jóindulatába ajánlani.

Budapest, 1911. június 10.

Kiváló tisztelettel

az Ipartestületek Országos Szövetsége nevében:

Gelléri Mór,
társelnök.

Thék Endre,
elnök.

Dr. Dóczi Sámuel,
titkár.

BERKETZ ISTVÁN UTÓDA (Kovács Endre cég, IX., Kinizsy-utca 14.) a t. szabóiparosok szives tudomására hozza, hogy a nála végeztetett vegytisztítások és egyéb munkák után a szokásos kedvezményeket adja. Kifogástalan munka. Gyors előállítás. Gyűjtőtelepek: IV., Váci-utca 51., VI., Izabella-utca 66., VI., Teréz-körut 44., VII., Rákóczi-ut 78., V., Lipót-körut 16., VIII., Üllői-ut 30., I., Fehérvári-ut 31.

SZEMLE.

Az Ipartestületek Országos Szövetsége

június 2-án tartotta meg negyedévi ülését Thék Endre udvari tanácsos elnöklete alatt.

Jelen vannak: Thék Endre elnöklete alatt: Gelléri Mór és Pálffy Dániel társelnökök, Sziklai Zsigmond alelnök. Cserna Lajos, Ullmann Jákó, Bozsó János, Krauszó János, Hajts Jakab, Pohl Károly és Szávay Gyula debreczeni kereskedelmi és iparkamarai titkár választmányi tagok és dr. Dóczi Sámuel szövetségi titkár.

Thék Endre elnök üdvözlí a megjelenteket és jelentést tesz a március 14-iki végrehajtó bizottsági, a március 20-iki számvizsgáló és az április 3-iki munkásbiztosítási szakbizottsági ülésről.

Munkásbiztosítási ügyek. A munkásbiztosítási szakbizottság f. évi április 3-án tartott alakuló ülése elhatározta, hogy az ország összes ipartestületeit demonstráló gyűlések tartására hívja fel. Felkéri őket, hogy ezekből a gyűlésekből kifolyólag alakítsanak mindenütt külön bizottságot a munkásbiztosítási sérelmek szemmel tartására és küldjenek ki egy-egy bizottsági tagot a központi bizottságban való képviseltetés céljából.

Erre a körlevélre eddig a következők válaszoltak: szolnoki ipartestület (kiküldöttje Wachs Gyula lakatosmester), jászapáti ipartestület, mezőkovácsházai ipartestület (kiküldöttje Róth Salamon ipartestületi titkár), budapesti mészáros ipartestület (kiküldöttje Bruszt Adolf bizottsági tag), bajai ipartestület, paksi ipartestület (kiküldöttje Bosznay Gyula asztalosmester), baranyasélyei ipartestület, kunhegyesi ipartestület, késmárki ipartestület, sümegi ipartestület, nagyszombati ipartestület (képviselője Toscano Győző), makói ipartestület, ditrói ipartestület, budapesti hentesipartestület (képviselője Bittner János elnök), budapesti férfiszabó ipartestület (képviselője Schlesinger Sándor) és a tatatóvárosi ipartestület (kiküldöttje Muza Mészáros József ipartestületi elnök és Molnár György előjárósági tag)

Tudomásul szolgál.

Ezzel kapcsolatban Gelléri Mór társelnök által előterjesztett elnöki közlések során a választmány elhatározta, hogy a munkásbiztosítási reformokat illető kisipari követeléseket a Magyar Építőiparosok Országos

Szövetségével egyetértőleg kívánja megállapítani és hogy a kolozsvári ipartestület részéről javaslatba hozott országos demonstrációs összejöveteltől mindaddig eltekint, míg a kormányhoz terjesztendő emlékirat anyagának feldolgozása befejeződik. Az emlékirat elkészítésére felkért bizottság Pálffy Dániel javaslatára Szegeden tartja legközelebbi ülését.

Azután dr. Dóczi Sámuel titkár tette meg jelentését, amelyben a többek között jelenti, hogy a szövetség megkereste a kereskedelemügyi miniszter urat, hogy a kisipari segélyezés új módjainak javaslatbáhozására hivatott kamarai értekezletre az ipartestületeket, illetve azok központi szervezetét, a szövetséget is hívja meg. — A miniszter e felterjesztés alapján felezőlitotta a szövetséget, hogy a maga megokolt javaslatát terjessze fel hozzá. A szövetség körlevélben kérte az ipartestületek véleményét.

Felterjesztést intéztünk a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a házalásról és vándoriparról szóló törvénytervezetet nyilvánosságra bocsátása előtt küldje meg hozzászólás végett a szövetségnek.

Felterjesztést intéztünk a kereskedelemügyi miniszterhez az iránt, hogy tekintszen el az ipartestületek által adóztatás céljára bekívánt és az iparosok alkalmazottairól szóló kimutatások készítésétől, vagy csak konkrét esetekben kötelezze erre az ipartestületeket. A miniszter erre vonatkozó válaszában rendelkezését annyiban enyhíti, hogy nem kívánja az alkalmazottaknak névszerinti, hanem csak számszerinti felsorolását. A szövetség körlevél útján kérte ki az ipartestületek véleményét erre nézve.

Melkó Bertalan alelnök indítványára megkerestük a budapesti ipartestületeket a tanoncoknak a hét valamelyik napján egész napon át való tanítása tárgyában, de az összes budapesti ipartestületek egynek kivételével ellene vannak az eszmének.

A kassai ipartestület megkereste a szövetséget, hogy az ezidei közgyűlést a szövetség Kassán tartsa meg. A szövetség hivatkozással az 1910. évi közgyűlési határozatra, értesítette az ipartestületet, hogy a legközelebbi közgyűlés Budapesten s csak azután következő fog Kassán megtartatni.

Jelenti továbbá, hogy a balatonfüredi ipartestület 5 darab 10 koronás házépítési részjegyet küldött a szövetségnek megvétel céljából. A választmány azok megvételét határozta el.

A budapesti Szabóiparosok Hitel- és Termelőszervezete megküldötte felügyelő bizottsági elnökének, dr. Soltész Adolfnak „Magyar Rochdale“ című könyvét.

Javaslatétel céljából kiadatik Szávay Gyula v. tagnak és Szakáll József szegedi ipartestületi alelnöknek.

A debreczeni ipartestület beküldötte az általános egyenlő és titkos választói jog tárgyában 1911. március 26-iki közgyűlésében hozott határozatát az összes ipartestületekkel való közlés céljából.

A határozat a pécsi kongresszus állásfoglalására

való hivatkozással, megküldendő az összes ipartestületeknek és a szövetség többi tagjainak is.

Az aradi ipartestületnek azt az indítványát, hogy a szövetség külön iparügyi minisztérium felállítása iránt indítson mozgalmat, levették a napirendről.

Bozsó János indítványára a szövetség felterjesztésben fordul a honvédelmi miniszterhez, hogy adja meg az önkéntességi jogot olyan felső ipariskolai hallgatóknak, akik végbizonyítványukat csak a sorozás évében, a sorozást követőleg kapják meg.

Ullmann Jákónak azt a panaszát, hogy a más számlájára otthon dolgozó szabómesterek betegpénztári jogait sérelmes törvényt magyarázat révén megtagadják, a munkásbiztosítási hivatal elé terjeszti a szövetség.

Meghívó.

Tisztelt Szaktárs! Budapest szabókisiparosságának két tábora „Egyesült Szabóiparosok Köre“ címen egy szervezetté alakul. Ugy a „Szabóiparosok Köre“, mint az „Üzleteknek dolgozó szabók szövetsége“ választmánya és rendkívüli közgyűlése kimondotta az egyesülést és az „Egyesült Szabóiparosok Köre“ 1911. évi június 19-én, hétfőn este pont 8 órakor (Csengery-u. 1., I-ső emelet), tartja *alakuló ülését*, melyre a t. szaktársakat meghívja és okvetleni megjelenését kéri illő tisztelettel: Üzleteknek dolgozó szabók szövetsége: Ixner János elnök, Mészáros József jegyző. Szabóiparosok Köre: Bálint Menyhért elnök, Ullmann Jákó főtitkár. Napirend: 1. Alapszabályok előterjesztése, 2. Ideiglenes vezetőség választása, 3. Esetleges indítványok.

Szakvizsga.

A Budapest székesfőváros által fentartott iparrajziskola szabószakosztályának hallgatói vasárnap, június 11-én vizsgáztak le nagyszámu érdeklődő jelenlétében. A Budapesti Férfiszabók Ipartestülete képviselőjében jelen volt a vizsgán Cserna Lajos elnök, Beckmann Jakab alelnök, Gerő Dávid tanügyi bizottsági elnök és több előljárósági tag.

A vizsgát Bálint Menyhért szakoktató d. e. 10 órakor nyitotta meg és úgy az ő, valamint Gerő Dávid b. elnök kérdéseire jól feleltek a hallgatók. Eltekintve attól, hogy — világos nappal — lámpaláz fogta el a hallgatókat, mihelyt őket a fekete táblához hívták méretszámítás végett.

A szakrajzokat a bizottság átvizsgálta és a szabályos, tiszta rajzok, helyes beosztás a bizottsági tagok teljes meglegedését nyerte meg.

Gerő Dávid lendületes, szép beszédet intézett a hallgatókhoz. Buzdította őket a további szorgalomra. Sajnálataát fejezte ki, hogy az ipartestület nem adhat minden egyes hallgatónak kitüntető érmeket, nem mintha minden egyes hallgató nem érdemelné meg, hanem mert nem áll annyi rendelkezésére. Kifejtette, hogy mily szükséges a szabóipar fejlesztetése végett a szaktudás és az érmekef kiosztotta.

Cserna Lajos ipartestületi elnök az iskola igazgatójának és a szakoktatóknak — Bálint Menyhértnek és Balga Jánosnak — fejezte ki buzgó munkálkodásukért az ipartestület köszönetét, mire Várady helyettes igazgató tolmácsolta viszont köszönetét az ipartestület támogatásáért. A kitüntetettekről lapunk következő számában.

Eljegyzés.

Hanicz Márton szabóiparos kedves leányát, Margitot, eljegyezte Flock Antal szabóiparos.

Tanoncmunka-kiállítás.

A Budapesti Férfiszabók Ipartestülete szeptember elején tanoncmunka-kiállítást rendez. Felkéri azon tanonctartó mestereket, kik tanoncaikkal a kiállításon részt venni óhajtanak, hogy azt az Ipartestület irodájában minden nap 5—7 óra között bejelenteni sziveskedjenek. A tanoncmunka-kiállítást rendező bizottság, élén elnökével — Gerő Dáviddal — minden lehetőt elkövet, hogy a kiállítás minél jobban sikerüljön.

Halálozás.

Madary Gábor, a fővárosi iparosvilág érdemes tagja meghalt 14-én délután, hatvanhét éves korában. Az elhunyt széles körben ismert és a közéletben is sokat szereplő ember volt, a függetlenségi eszme egyik kitartó harcosa. Negyven esztendeje önállósította magát, mint asztalos és négy évtizeden át szorgalmával, tudásával fölküzdötte magát a legelső iparosok közé. Négyyszer szerepelt képviselőjelöltként, kétszer a fővárosban, egyszer Komáromban s egyszer Kőszegen, de nem sikerült a képviselőházba bejutnia. Annál többet munkálkodott a székesfővárosi törvényhatósági bizottságban, amelynek hosszú idő óta tevékeny tagja volt. A budapesti asztalos-ipartestületnek egy negyedszázadon át volt az elnöke, tevékeny részt vett az Országos Ipar-egyesület, valamint a Kereskedelmi- és Iparkamara munkájában. Az iparosjóléti intézményeket mindig pártolta. Az utóbbi időben már ritkán szerepelt a nyilvánosság előtt, megakadályozta ebben a betegsége. Gyermekai körében halt meg. Temetése pénteken, június 16-án délután félöt órakor volt a Mátyás-tér 6. számú házból. Halálát tizenegy gyermeke gyászolja.

Értekezlet.

A Férfiszabómunkaadók Szövetsége hétfőn, június 19-én este 8 órakor Kohn Sámuel elnöklete alatt Budán Fő-utca 8 sz. Hoffmann féle vendéglő disztermében nagy értekezletet tart, melyen az előadói tisztelet Goreczky István és Szilágyi Antal szabóiparosok töltik be.

Értesítés.

Felkérjük azon t. iparostársakat, akik az új rendszerű szabással és a „Halley“-szoritóval készítenek nadrágot, hogy pontos címüket kiadóhivatalunknak bejelenteni sziveskedjenek. A névsor közlését már most megkezdjük:

Budapesten: Vikár Béla, Várady Béla, Brachfeld F., Noszlopi Henrik, Grünwald Lipót.

Vidéken: Stern Testvérek, Galánta, Szakter János, Cegléd, B. Nagy Lajos, Szentés és Weisz Sámuel, Kisvárdá.

A Férfi- és Női-ruha Szabászok Országos Egyesülete a következő levelet intézte tagjaihoz.

Tisztelt Kartárs Ur! Értesítjük Önt, hogy munkaadófőnöke azon kérelmünkhöz, hogy munkaideje *f. é. június hó 1-től augusztus 31-ig* naponkénti 1 (egy) órával megrövidíttessék: hozzájárul.

Kérjük Önt ezek után — kivételes esetektől eltekintve — ezen idő pontos betartására.

Főnököktől beérkezett levelek egész halmaza érkezett egyesületünkhöz, amelyben elismerik ennek a csekély kérelmünknek a szükségét. A levelek az egyesületben mindenki által megtekinthetők.

Meghívó.

A „Férfi és Női-ruha Szabászok Országos Egyesülete“ t. címet és becses családját tisztelettel meghívja, az általa f. évi június hó 18-án, vasárnap, „Béla-kert“ (Krisztina-tér, Farkasréti vonal) rendezendő *juniálisra*, mely tekeverseny, világposta, ének és kabaré előadással lesz egybekötve.

Az előadást a Gutenberg Műkedvelő Társaság szivességéből rendezi. Részletes műsor a helyszínen.

Belépti díj: Személy-jegy 1 kor., család-jegy 2 kor. Jegyek az összes tagoknál kaphatók. Előadás kezdete pontban 5 órakor.

A tiszta jövedelem az egyesület segély-pénztára javára lesz fordítva. A mulatság kedvezőtlen idő esetén is megtartatik.

Akinek szabásra, akinek munkásra van szüksége, aki egy jól szerkesztett szaklapot akar olvasni, az fizessen elő a „SZABÓ HIRLAP“-ra.

Kovald

Fest

Tisztit

Gyár és főüzlet: **Vil., Szövetség-u. 35/37.**

Sas Károly

Budapest, VIII. ker., Népszínház-utca 40. sz.

Bevásárlási forrás varrókellékek- és bélésárukban!

Hogy t. vevőimnek időt megtakarítsak és őket a fáradságtól megkíméljem, üzletemet olyképpen rendeztem be, hogy minden legcsekélyebb rendelést is házhoz szállítok. Levelezőlap útján tett rendelések legrovidebb időn belül pontosan és lelkiismeretesen eszközöltetnek.

Kényes ön a munkájára!?

MÓDOS J.

varrókellék-raktára

Budapest, VI., Izabella-u. 90.

Állandó nagy raktár kizárólag a legjobb minőségű varró-, gépselymek és egyéb cikkekben. Ajánl pormentes száraz bükkfaszenet a legjutányosabb napi áron. Házhoz szállítás!

Akkor Modos-féle varrókellékeket használjon.

Bogdány Simon

elfogad biztosításokat:

az ember életére,
gyermekek kiházásítására,
tűz által okozott károk ellen,
betöréses-lopás ellen.

☞ Telefon: 40-49. ☜

Szabókellékek nagy raktára

TELEFON: 117-98.

KARLÓS HUGÓ

URI ÉS NŐI DIVATÜZLETE

VII., WESSELÉNYI-UTCA 27.

Bevásárlási forrás bélésáruk- és szabókellékben.

Nagyban és kicsinyben.

WEISZ SALAMON

Budapest, VII., Wesselényi-utca 4. Dreher-palotában.

Levelezőlap útján tett megrendelések legrovidebb időn belül pontosan és lelkiismeretesen eszközöltetnek. Tagok részére külön árendemény.

Megjelent

A modern szabászat tankönyve

Magyarország hét legelőbrendű szabásza által szerkesztett

Ára kötve 5 korona.
füzvé 2 korona.

Lapunk kiadóhivatalában kapható

Nélkülözhetetlen tanácsadója a szabóipari szakmával foglalkozóknak

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

GRAND-PRIX 1900-ban a párisi világkiállításon.

DISZOKLEVÉL 1906-ban a milánói kiállításon.

Első magyar vitorlavászon len- és jutaáru-gyár

Klinger Henrik, Pozsony

Raktár: Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 11. szám.

Szövetkezzünk országosan.

Szövetkezésben rejlik az erő.

Az iparosoktatás és az egyéni izlés a kisiparban.

A kézműves legfontosabb létföltétele a jó munkaerő. A kisiparos a tömegtermeléssel szemben csakis az egyéni izlés fejlesztésével és az egyesek kivánalmainak kielégítésével állhat fenn továbbra is, különben mint elerőtlenedett és idejét mult gazdasági intézmény, összemorzsolódik a gyáripár, a kor irtózatos versenyében. Az a társadalom, mely ma — a tulprodukciónak korszakában is — szükségleteinek fedezésére a kisiparhoz fordul, a kézimunkának, a tudásnak és csínnek — nagy igényeket is kielégítő — megnyilatkozását követeli a termelésben és ha a kézműves nem számol e várakozással, akkor végkép elhagyják azok is, akik eddig a géppel és a gyári termeléssel szemben előnyben részesítették.

Napról-napra hanyatlak a kisipar hazánkban. A statisztikai adatok is azt bizonyítják, hogy esztendőről-esztendőre gyengül régi, híres kézműves-iparunk. A nagyvállalkozás hihetetlen méretekben terjed és elnyomja a kisipart, mely immár tudatára ébredt annak, hogy a termelés versenyében végkép elbukott és csakis az egyéni izlés ápolásával állhat fenn továbbra is.

Az a fontos panasz azonban, mely a kisipar ajkán él: szomorú dokumentuma annak, hogy az utolsó menedékhely, a talpalatnyi talaj is megingott alattuk. A nagy tőke munkája, eszköze egyre fejlődik, szolgálataiba áll a technikai tudás is és termelése oly rohamosan tökéletesedik, hogy a tulprodukciónak is mindinkább képes az egyesek kielégítésére; míg a kisipar, magárahagyottan, szegényesen tengődik és a jó munkaerőt, a tanult, ügyes munkást is nélkülözi. Az a folytonos panasz, mely a kisipar ajkán él, épen oda irányul, hogy elsősorban a közigazgatás, — de a társadalom széles rétege is, odaláncolódik a gyári termeléshez, megfeled-

kezik egy dicső multtal bíró gazdasági tényezőről, a kisipar egyre aggasztóbb, válságos helyzetéről és nem siet segítségére . . .

„ . . . virágzó kisipar létesítésének első feltétele a képzett munkásság, amelynek hiányában a kisipar, minden egyéb állami támogatás mellett sem menthető meg a bukástól“ — írja egyik kereskedelmi és iparkamara jelentésében.

Ezen a ponton válik nyilvánvalóvá az a tétel, hogy míg a gyártelepeken a munkások alá vannak vetve a gép hatalmának és csak kiegészítő, megindító, segítő — de mellékes és könnyen kicserélhető — eszközei, tehát inkább nyers erőt jelentenek, addig a kisiparnak olyan lényeges tényezőjét alkotják, amely épen a tudást, a szellemet képviseli és az emberi munkát emeli az eszköz, a szerszám fölé. Az a nagy igazság, mely szerint az idők lefolyásával a technikai élet fejlődésével, de főképen az emberiség szaporodásával a társadalom zöme gépies, megosztott üzemmunkássá válik s míg régen a közepes elemek is polcotat érhetek el, addig a jövő nagy, beláthatatlan mechanikájú életében csakis olyan kiváló tudású egyének kerülhetnek el a tömeg sorsát, akik e mechanikának fölébe kerülnek és mint rugói, mozgatói, irányítói, a vezetés nehéz szerepére vállalkoznak: — az iparosoktatás, a képzett munkásság és a kisipar jövő kérdésének egybefonódásával mutatkozik a legvilágosabban.

Visszatérve a kisipar panaszaira, azt a sajnálatos tényt kell leszögeznünk, hogy akkor, amidőn a hazai iparosoktatás huszonöt éves jubileumát ünnepelték, az ország minden részéből annak rendkívüli visszamaradottságáról számoltak be a kamarai jelentések és oly szomorú adatokkal igazolták az oktatás alacsony színvonalát és az iparosok tarthatatlan kulturállapotát, hogy a jelenség, — minthogy egy egész társadalmi

réteg életét bomlasztja meg és megbélyegzi a hazai közigazgatási és tanügyi intézményt is, — mindnyájunk fontos és sürgősen megoldandó nemzeti kérdése lett.

A lelkiismeretes iparosinasoktatást ugyszólván lehetlenné teszi az inasok rendkívül gyenge előképzettsége. Nemzetiséglakta vidékeken a tanulók javarésze mint analfabéta tódul az iparosiskolába és a magyar nyelvet sem ismeri, úgy, hogy az iskola, mielőtt hivatását teljesíthetné, az „előkészítő osztály”-ban kénytelen valamelyes öszhangzatot teremteni, az abc titkait és a magyar nyelvet megismertetni.

A tanítóknak minden erejüket, tudásukat és önuralmukat latba kell vetni, hogy e minden népiskolából valósággal kikergetett és amellet a romlásra, züllésre legnagyobb hajlandóságot tanusító tömeget a magyar ipar számára, észszel és lélekkal termelő, képzett munkás-sereggé művelhessék ki. És ennek ellenére — szomorú dokumentuma a magyar közoktatási viszonyoknak — az inasiskolák és a tanítók a legnagyobb meilőzéssel találkoznak a fölöttes hatóságoknál.

Az iparosinasiskolák legtöbbjénél uralkodó és sürgős orvoslásra váró állapotok jellemzésére ideiktatjuk p. o. Gurahonc aradmegyei községnek az aradi kamarához intézett alábbi jelentését:

„Az iskola fentartója Gurahonc község, de egy fillérrel sem járul az iskola fentartásához. A költségeket az évenként 300—390 korona között váltakozó államszegélyből kell fedezni. A tanulókat tankönyvvel, író- és rajzeszközökkel kellene (!) ellátni. A tanítóknak egy heti óra után járó évi ötven korona fizetésst fel kellene emelni. Az igazgató évi tiz korona „tiszteletdíját” legjobb volna megszüntetni, ha az iskola tisztogatójának és lámpagyújtogatójának husz korona tiszteletdíja van . . .”

Ugyancsak virágos tükre a magyar kulturának a nagy-küküllői Halmágy egyik jelentése:

„Tanév kezdetén semmiféle nyomtatványt sem lehet beszerezni, mert az egész segély 600 korona és az is csak az iskolai év végén folyósítatik. Hitel pedig az eddigi rendtelenségek miatt — nincs. A folyó kiadások (fa, világítás) is csak valamelyik tanító előzékenysége esetén fedezhetők. A tanítók díjazása is rossz. Heti négy óráért kapnak évi 150 koronát — az év végén. Pedig tekintve azt, hogy a tanulók nem bírják a magyar nyelvet, a tanítóknak óriási munkát kell végezniök. Az igazgató tiszteletdíja évi tiz korona, ezért kell a szervezetben előirt adminasztrativ teendőket elvégezni. Könyvtár nincs . . .”

Az osztályok mindenütt tul vannak zsufolva. (Gyomán 100 tanulót tanított egy tanító.) Rendes helyi-

ség és berendezés hiányában az inasok — akik közül sokan 18—20 évesek — legtöbb helyütt az elemi iskolák 9 éves gyermekek számára készült padjaiban ülnek, ahol — mint a községek fel is panaszoják —: „írni, rajzolni egyáltalán nem képesek.”

Emellet az iskolai könyvek rendkívül hézagosak és hiányosak és nincsenek tekintettel sem a csekély előképzettségre, sem a tömör és zamatos magyar nyelv kivánalmaira.

Az inasiskolák áldatlan állapotának egyik kutforása a hanyag iskolalátogatás, amiben nagy része van a mestereknek, akik az „Iparostanonciskolák szervezete”-nek engedélye alapján magukkal vihetik a tanulókat a sokszor hetekig eltartó vásárookra.

Ezekhez nem kell kommentár. Elég, ha áttekintjük a kisiparszerű foglalkozások szomorú adatait, elég, ha meghallgatjuk azokat a panaszokat, amelyek a kézművesek köréből fel-feltörnek . . .

Pedig a magyar kisipar kellő istápolással és figyelemmel megmaradna a fejlődés útján és átalakulna a kor szellemében. S az a kisipar, mely a multban a szükségletek kielégítésével épen a jövendő tömegtermelését alapozta meg, a jelenben a mult tapasztalásait és a nemzeties irányt őrizné meg az utókor számára s ujravirágoznék mint művelődési tényező a nemzet kulturtörténetében.

Az elhunyt kereskedelmügyi miniszter munkaprogramjában hosszan foglalkozott a kézművesiparral és az ipari oktatás szervezésével kapcsolatosan tervbe vette a kisiparnak az eddiginél rendszeresebb, gyakorlati alapon és általánosabban ható eljárási módszer szerinti támogatását és felkarolását. Mindnyájunk érdeke, hogy ezek a reformok mielőbb meg is valósuljanak, hogy a kisipar, mely a mult századok divatjának és az egyéni izlés fejlődésének élő történelme, ápolója és fentartója — továbbra is virágozzék a haladás szellemében.

Pesti Hirlap.

Bizony László.

Maderlik Lujza fehérnemű-gőzmosó és vegytisztító-ipartelep tulajdonosa felhivja a szabóiparosokat, hogy a nála végeztetett mindennemű vegyi- és egyéb tisztítások után a szokásos kedvezményeket adja. Gőzmosótelep és gyár: II., Ponty-utca 4. Főgyűjtő-hely: II., Fő-utca 15. Fiókgyűjtőhelyek: I., Fehérvári-ut 6., IV., Kecskeméti-utca 9. Telefon 37—99.

KLEIN MIKSA

BUDAPEST, VI., KIRÁLY-UTCZA 40. sz.

Mindennemű szabókellékek dus raktára.

Olcsó szabott árak!

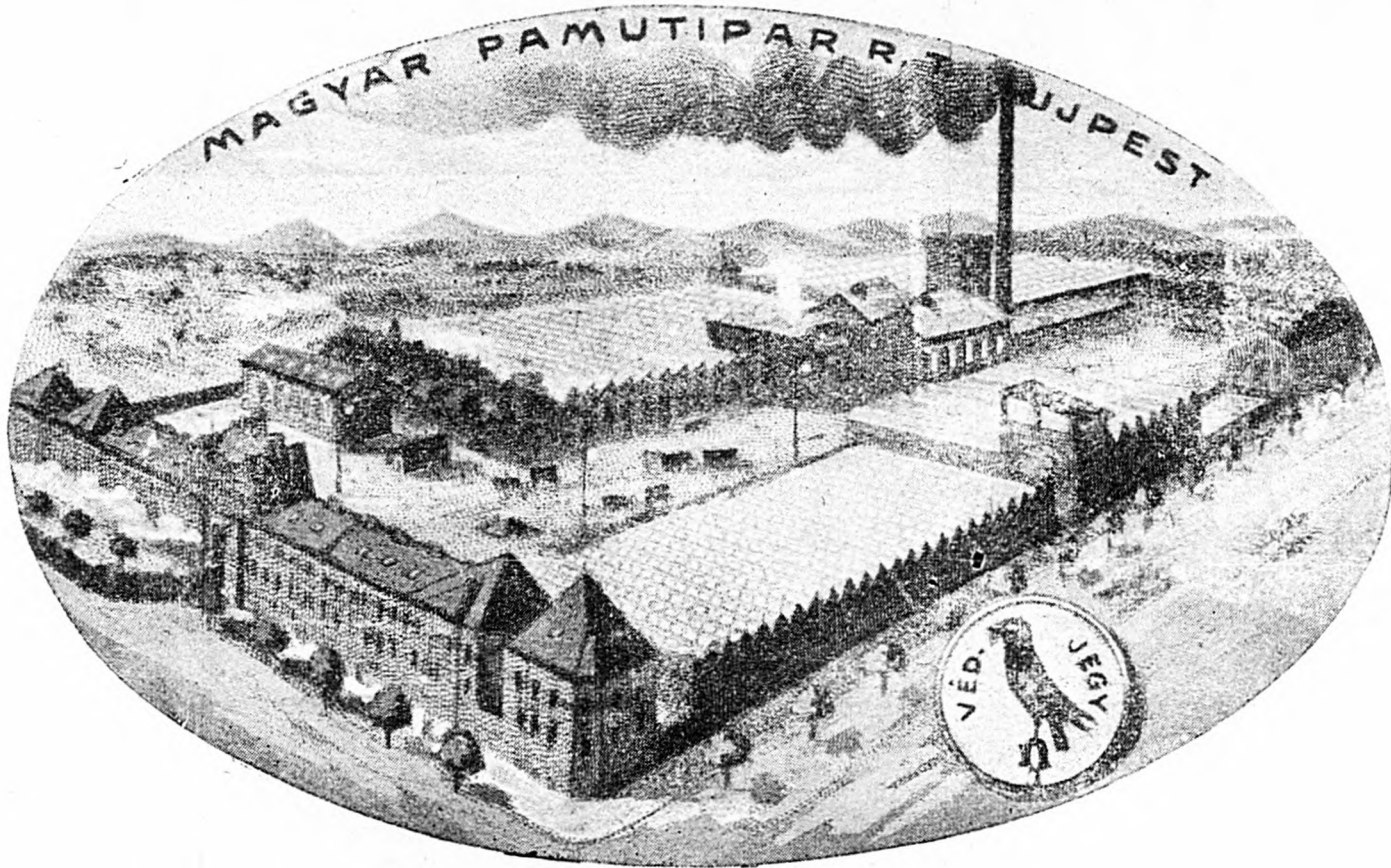
Olcsó szabott árak!

WATTA GYÁRI RAKTÁR.

Magyar Pamutipar R. T. Ujpest.

Városi raktár: BUDAPEST, V., SAS-UTCA 25. SZAM.

Pártoljuk a magyar ipart!

Pártoljuk a magyar ipart!

Gyárt mindenféle szabókelléket, szállítási cikket, inledet nyersárut, vásznát, chiffont, szatint grádlit és bélésárukat.

Pfaff - J - Központi-orsós

(Central Bobbin)

elismert

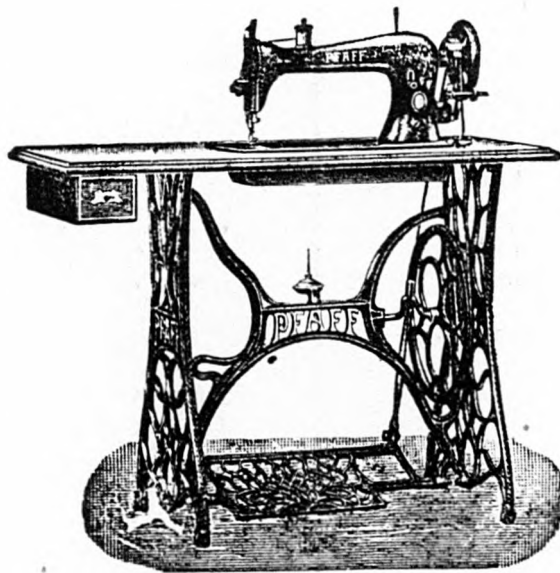
elsőrangú szabóipari varrógép

Könnyű zajtalan menet!

Nagy orsótartó nagy orsóval!

Legujabb jobbitások!

Legujabb és legcélszerűbb erőhajtó berendezések!

Számos célszerű apparátus!

Allandóan szép és erős öltés!

Feltétlen megbízható!

Képes árjegyzék kivanatra ingyen.

A hadsereg és tengerészet számos ruházatfelszerelési műhelyében használatban

Képviselet: Herbster Károlynál, Budapest, VII., Károly-körút 9.

Telefon 16—70.

Fischer és Kohn Budapest

V., ERZSÉBETTER 12.

Finomposztó- és gyapjuszövetárak, katonai- és libéria-posztók
Angol és francia ujdonságok uri- és női-ruhakelmékben
Nagyban és kicsinyben. Honi-gyártmányok legnagyobb választékban.

Alapított 1885. 60 Alapított 1885.

A modern szabászatból

kellő és alapos oktatás a legrövidebb
idő alatt csakis az 1885. év óta fennálló,
aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetett

Első Nyilvános szabásztanítási Intézet-

ben nyerhető

Budapest, IV., Szervita-tér 8. II. emelet 36.

☐ TANIDÓ NAPONTA 5 ÓRA. ☐

Tanórák: ünnep- és vasárnapokat kivéve reggel 9 órától
12 óráig; délután 2 órától 4 óráig tartatnak,
vagy kívánatra este 7 órától 9 óráig.

Rendes tanidő 14 nap. A fölfogáshoz kénpest a tanidő
néhány napra redukálható, vagy a szükséghez
mérten meghosszabbítható.

Minden tanítvány már az első 8 napon belül próbaszabás
által meggyőződhetik tanulásának eredménye-
ről. Az intézet műhelyében próbát csinálhat.

Tandíj: a modern férfi-ruhák szabásának tanítására, az
összes rajzkellékekkel együtt 70 kor. Magyar
ruhák, katonai- és papiegyenruhákkal együtt
100 korona.

Süketnéma, vagy akik a szabóságot nem tanulták, a
tandíj kétszeresét fizetik.

Tandíj a belépés napján előre fizetendő. — Bővebb érte-
sítés levél útján is nyerhető.

Egy általánosan elismert
szabásztanár.

A modern polgári- és katonai-ruhák szabásza-
tából oktatást ad 60 koronáért.

Minden tanuló egyszaktankönyvet kap díjtalanul.

A legújabb centimeter rendszer magántanu-
lásra ára 7 korona.

Teljesen kipróbált szabványminták utánvétellel is
küldetnek.

REICHERT ZSIGMOND

szabászati specialista

Budapest, VI., Király-utca 38.

Magyar Kender- és Lenipar-Részvénytársaság

Szabókellékek: u. m. vászon,
kanavász stb. az összes
budapesti szabókellék-keres-
kedőknél kaphatók.

Budapest, V. kerület,
Szabadság-tér 15. szám.

TELEFON 33-39. SZ

Gyártelepek:

UJSZEGED, DUNAPÖLDVÁR.

HERBSTER FERENCZ

BUDAPEST
AKÁCFA-U. 5.

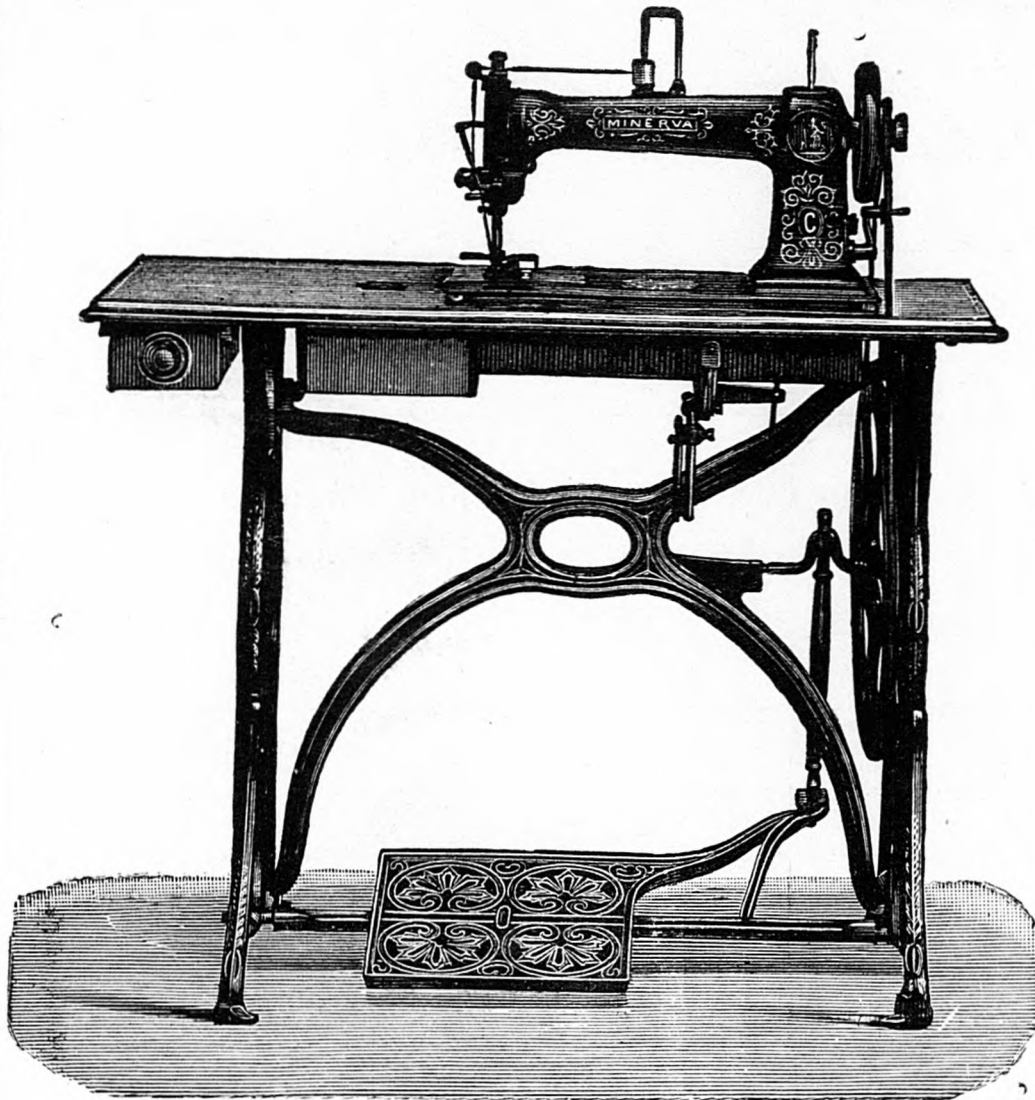

Elsőrangu
varrógép
szabóiparo-
sok részére a

„**PF**AFF“

52=ŐS,

ugymint minden
rendszerben

Varrógép és kerékpár
javítóműhely és raktár

Szabóiparo-
sok részére a

„**MINERVA**“
VARRÓGÉP

az általam sza-
badalmazott áll-
vánnyal a leg-
könnyebb és
leggyorsabb
járásu.

Késes és köszörülési üzletem

régi jó hírnevét fentartva, csakis
a legjobb acélból tartok **ollókat**
és **beretvákat**. Angol és amerikai
nagy **szabászollókban** dus választék,
a melyet a szabómester
uraknak becses figyelmébe ajánlok

LAUBER L.
BUDAPEST, KIRÁLY-UTCA 1. SZ.

Szabástani intézet.

Legmodernebb rend-
szerem, amely négy
országban elismert és
érmekkel és okleve-
lekkel lett kitüntetve.

Uri- vagy nőiruhák

szabástani tanítása, külföldi akadémiák redszere alapján tanit-
tatnak. Tanítványoknak bizonyítványt és diszoklevelet
adunk. Részletes árjegyzék (prospektus), ismertetés teljesen
— ingyen. — Tessék egy levelezőlapra kérni. —

MEHR SÁMUEL

okl. szabástani intézete

BUDAPEST,

VII., Nagydíófa-utca 29. sz.

Szabászkönyv ára 7 korona.

Sürgöny-cim: KRAUSZKO.

KRAUSZ ÉS TÁRSAI

TELEFON 90-04. SZÁM.

EGYESÜLT ZSINOR- ÉS PASZOMANY-GYÁR

Iroda és raktár: BUDAPEST, V., JÓZSEF-TÉR 11.

==== Gyár: NAGY-ATÁD (Somogy megye.) ====

Ezelőtt: Reich Adolf és fia, Schön Jakab utódai, Wollák és Berkovits.

Ajánlják gazdagon felszerelt
gyapju-szövet
bélésárak és
varrókellékek raktárát
a legjutányosabb gyári ára-
kon nagyban és kicsinyben.

HOFFMANN JAKAB ÉS TESTVÉRE

gyapjuszövet, bélésárak és varró-kellékek raktára
BUDAPEST, VII., DOHÁNY-UTCA 43.

! Szabók figyelmébe !

Maradékok állandó
nagy választékban
Szabókellékek a leg-
jutányosabb árban

HOLZER

császári és királyi udvari és kamarai szállító

Világ-
városi
áruház

divatházának

Váró-, író-
és olvasó-
: termek :

* összes helyiségei *

BUDAPEST, IV. KOSSUTH LAJOS-U. 9.

Legolcsóbb beszerzési forrás.

BAUER ÉS WEISZ

első bpesti katonai zsinór és paszománnyáru-gyár
Vas-utca 14. BUDAPEST Kőfaragó-u. 1.

• Ajánlják következő saját gyártmányukat: •
egyenruha-zsinórok, egyenruha-paszomá-
nyok, egyenruha-himzések, egyenruha-
gombok, rendjel-szalagok tisztek és legény-
ség számára.

Magyar díszruhára, temetkezési vállalatok szá-
mára, libériára, rendőröknek stb. stb. való zsi-
nór- és paszománt-árak.

Legmodernebb berendezés.

Villanyos üzem.

Villanyos üzem.

LANGEL TESTVÉREK

SZÁRAZ, VEGYTISZTÍTÓ ÉS MŰFESTŐ TELEP
FŐÜZLET: VII., SIP-UTCA 11. SZ.

TELEFON: 160—76.

Felhívjuk a férfiszabó iparos urak szives figyelmét fenti telepünkre, hol **férfi ruhák száraz és vegytisztítását** — **szükség esetén 24 óra alatt** — **jutányosan és pontosan eszközöljük.** Specialisták női ruhák, csipkék, selymek, függönyök, zsinórok stb. mintaszerinti megrestésé-
ben és azok száraz és vegytisztításában. **Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölünk.**

Fióküzletek: VII., Dob-utca 59. — VI., Nagymező-utca 52.

Alapított
1850.

SEMLER J.

Alapított
1850.

Oszták császári és magyar királyi udvari szállító
posztó- és angol divatkelmék áruházai
BUDAPEST, V., Bécsi- és Deák-utca sarkán.
LONDON, 7. UPPER JAMES STREET.

Detail-osztályom kibővítése folytán azon előnyös hely-
zetben vagyok, hogy az eddig is ismert nagy választéku
eredeti angol uri divatszövet-raktáram
legkiválóbb idényujdonságait hatványozott mértékben
birom t. vevőimnek bemutatni.

* Minták készséggel küldetnek. *

Continental auto- és mótör-pneumatik

Continental osztr.-amerikai gummigyár r. t.
készít gummiköpenyeket és gallérokat, civil,
hadsereg, rendőrség, helyhatóságok részére.

Aeroplán- és ballon-szöveteket.

Magyarországi vezérképviselőt és főraktár:

Déry Gyula, Budapest

VI. ker., Révay-utca 6. szám.

Kerékpár-pneumatik

Kocsipneumatik

Autobus tömör gummikerekek

LÁZÁR-féle kávéház

Budapest, VII., Dob-utca 20. (Holló-utca sarok).

A budapesti női-
és férfi-konfekció
szabómesterek ta-
lálkozó helye. *

Gyári telefon 92-97.

Raktári telefon 16-71.

SCHWARCZ LAJOS

Budapest, IV., Deák Ferencz-utca 15. sz.

Minden fajta, angol, francia és hazai gyártmányu
posztó, gyapjuszövetek, bélésárúk
és szabókellékek gyári raktára.

!! A szabóiparosok legolcsóbb bevásárlási forrása !!

Az Első magyar Jacquard selyem-szövőgyár

Alapított 1889. évben. Tulajdonos: Schwarcz Lajos Alapított 1889. évben.

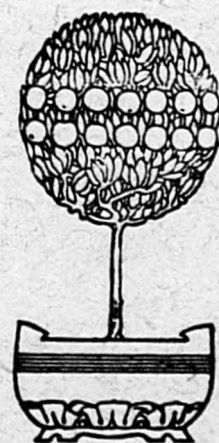
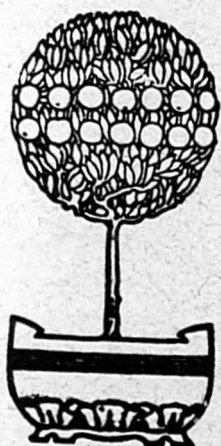
BUDAPEST, IX. ker., Gyep-utca 39. szám.

K É S Z I T :

Különféle színü és
kivitelü selyem,
gyapju és piket dívat
mellényszövetet

szabó-és cipész cim-
két, kabát-akasztót
a legkülönfélébb
izléses kivitelben.

Minták ingyen és bérmentve.

MECHANIKAI SZÖVŐDE TAUSSIG SAMUEL ÉS FIAI, Győr.

Raktár és üzletvezetőség: BUDAPEST, V., BÁLVÁNY-UTCA 22. ☐ TELEFON 30—32.

Szalonvászon, cordinelli, béléskanavász, tűzoltógrádli és zsávolyok, valamint a lenárukból készült összes szabókellékek gyártása. Nyári-nadrágok és vászon-öltöny-szövetek különböző minőségekben. Fehérneművásznak kórházak és közintézetek részére stb.

Késes és köszörülési üzletem

régi jó hírnevét fentartva, csakis a legjobb acélból tartok **ollókat** és **beretvákat**. Angol és amerikai nagy **szabászollókban** dus választék, a melyet a szabómester uraknak becses figyelmébe ajánlok

LAUBER L.
BUDAPEST, KIRÁLY-UTCA 1. sz.

Szabástanítási intézet.

Legmodernebb rendszerem, amely négy országban elismert és érmekkel és oklevelekkel lett kitüntetve.

Uri- vagy nőiruhák

szabástanítása, külföldi akadémiák redszere alapján tanítatnak. Tanítványoknak bizonyítványt és diszoklevelet adunk. Részletes árjegyzék (prospektus), ismertetés teljesen — ingyen. — Tessék egy levelezőlapon kérni. —

MEHR SÁMUEL
okl. szabástanítási intézete
BUDAPEST,
VII., Nagydíófa-utca 29. sz.
Szabászkönyv ára 7 korona.

HERBSTER FERENCZ

BUDAPEST
AKÁCFA-U. 5.

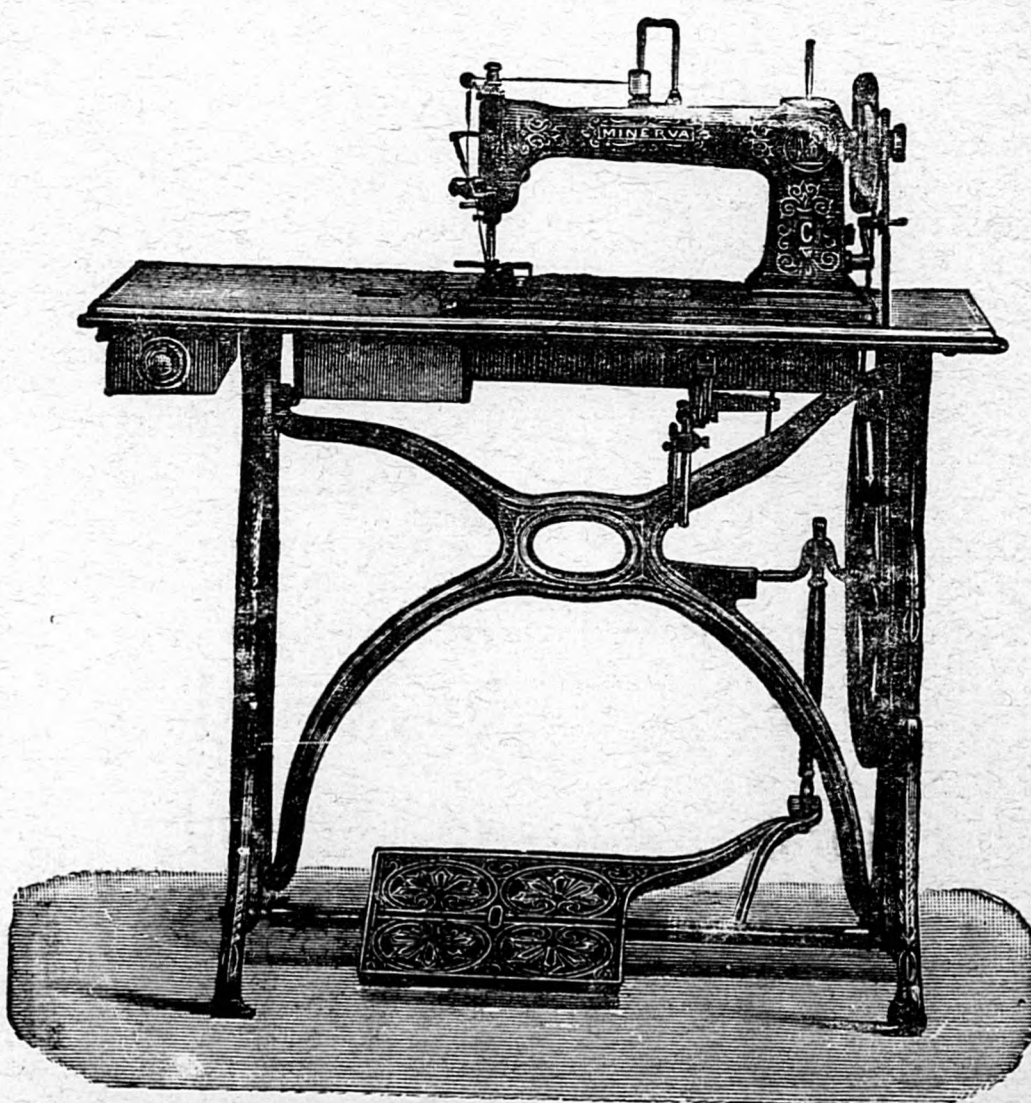

Elsőrangu
varrógép
szabóiparó-
sok részére a

„PFAFF“

52=ős,

ugymint minden
rendszerben

Varrógép és kerékpár
javítóműhely és raktár

Szabóiparó-
sok részére a

“MINERVA”
VARRÓGÉP

az általam sza-
badalmazott áll-
vánnyal a leg-
könnyebb és
leggyorsabb
járásu.

Telefon 16—70.

Fischer és Kohn Budapest

V., ERZSÉBETTER 12.

Finomposztó- és gyapjuszövetárak, katonai- és libéria-posztók
Angol és francia ujdonságok uri- és női-ruhakelmékben
Nagyban és kicsinyben. Honi-gyártmányok legnagyobb választékban.

Alapított 1885.

650

Alapított 1885.

A modern szabászatból

kellő és alapos oktatás a legrövidebb
idő alatt csakis az 1885. év óta fennálló,
aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetett

Első Nyilvános szabásztanítási Intézet-

ben nyerhető

Budapest, IV., Szervita-tér 8. II. emelet 38.

□ TANIDÓ NAPONTA 5 ÓRA. □

Tanórák: ünnep- és vasárnapokat kivéve reggel 9 órától
12 óráig; délután 2 órától 4 óráig tartatnak,
vagy kívánatra este 7 órától 9 óráig.

Rendes tanidő 14 nap. A fölfogáshoz kénpest a tanidő
néhány napra redukálható, vagy a szükséghez
mérten meghosszabbítható.

Minden tanítvány már az első 8 napon belül próbaszabás
által meggyőződhetik tanulásának eredményé-
ről. Az intézet műhelyében próbát csinálhat.

Tandij: a modern férfi-ruhák szabásának tanítására, az
összes rajzkellékekkel együtt 70 kor. Magyar
ruhák, katonai- és papiégyenruhákkal együtt
100 korona.

Süketnémák, vagy akik a szabóságot nem tanulták, a
tandij kétszeresét fizetik.

Tandij a belépés napján előre fizetendő. — Bővebb érte-
sítés levél útján is nyerhető.

Egy általánosan elismert
szabásztanár.

A modern polgári- és katonai-ruhák szabásza-
tából oktatást ad 60 koronáért.

Minden tanuló egyszaktankönyvet kap díjtalanul.

A legújabb centimeter rendszer magántanu-
lásra ára 7 korona.

Teljesen kipróbált szabványminták utánvétellel is
küldetnek.

REICHERT ZSIGMOND

szabászati specialista

Budapest, VI., Király-utca 38.

Magyar Kender- és Lenipar-Részvénytársaság

Szabókellékek: u. m. vászon,
kanavász sfb. az összes
budapesti szabókellék-keres-
kedőknél kaphatók.

Budapest, V. kerület,

Szabadság-tér 15. szám.

TELEFON 33-39 SZ.

Gyártelepek:

UJSZEGED, DUNAFÖLDVÁR.

Eredeti Singer és Wheeler & Wilson varrógépek

a szabóiparban előforduló összes varrási munkák számára.

Különleges gomblyuk varrógépek

szálfogó szerkezettel tetszés szerinti gomblyukak készítésére. E gépek önműködő megállító és vágó készülékkel vannak ellátva.

Gyorsvarrógépek

egyszerű és párhuzamos varratok készítésére.

Ruházati szakmában nélkülözhetetlen!

700-nál több különféle fajta eredeti Singer varrógép készül, minden elgondolható ipari célra

Azon üzletek
amelyekben
Singer
varrógépek
árusítanak

mindannyi in
ezen
címerrel
felismerhetők

Singer Co. varrógép részvénytársaság
ipari osztálya

Budapest IV. Semmelweis-u. 14

ahol a piacra kerülő legújabb ipari gépek díjtalanul bemutatva lesznek.

Fiókküzetek mindenütt.

KUNSTÄDTER VILMOS

papirkereskedése és könyvnyomdai műintézete
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 7.

VII., DAMJANICH-UTCA 32. SZ. és VII., THÖKÖLY-UT 53. SZ.
Telefon 58—06. oooooo Telefon 833.

Szabáspapir, szabászati eszközök, mértékek,
üzleti könyvek, irodaberendezések a legelőnyö-
sebb árban kaphatók.

HERZ EMMA

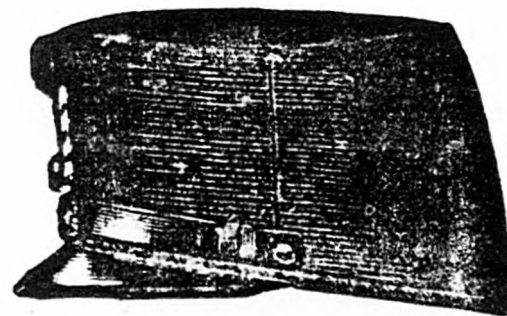
ELSŐ MAGYAR ARANYHIMZŐ-TELEPE
BUDAPEST, IV. DEÁK FERENC-U. 17.

Ő cs. és kir. Fensége József főherceg kamarai szállítója.
Román királyi jubileum érem tulajdonosa.
Grand prix nagy aranyérme és keresztje.
Kitüntetve Orsz. iparegyesület díszérmével, továbbá Lon-
don, Bécs, Budapest, Milánó, Bukarest stb.

Készít művészi kivitelen mindennemű aranyhímzéseket!
Tervekkel és rajzokkal díjmentesen szolgálok.

HARTMANN SÁMUEL ÉS FIA

— egyensapka és csákó-készítő —
Budapest, VII., Károly-körut 9. sz.

Készít mindenféle egyen-
sapkát, díszkalapot,
diák-kucsmákat, automo-
bil- és sportsapkát,
valamint mindennemű
szörme sapkát.

Gombkirályhoz!

Legnagyobb gyári raktár mindennemű
gombokban. : Nagyban és kicsinyben.

Laufer Arnold
Budapest, Laudon-u. 7.

Telefon
103—74.